

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการสร้างหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย เพื่อประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและครูผู้สอนภาษาไทยที่มีต่อหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของเด็กมูลนิธิคริสตจักรเหนือเกล้า หนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (ความรู้) และภาพประกอบ แบบประเมินคุณภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยและนักเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดย นำหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม มอบให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งแต่ละคนจะได้รับหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) เพื่อนำไปอ่านที่บ้าน หรือเมื่อมีเวลาว่าง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้เรียนนำหนังสือส่งคืนพร้อมผลการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ฝึกคิดฝึกทำ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ พร้อมกับทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) จากนั้นจึงนำผลการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ด้วยการหาค่า E_1/E_2 โดยใช้เกณฑ์

80/80 วิเคราะห์ระดับคุณภาพหนังสือ และวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนและครูที่มีต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย ชุดวิถีชีวิตล้านนา เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม (5 เรื่อง) เป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม เนื้อหาเป็นบทสนทนาประกอบการบรรยายแบบร้อยแก้ว มีแทรกภาษาล้านนาและมีคำศัพท์เพื่อแปลความหมายล้านนาและคำศัพท์ที่ยาก ในส่วนท้ายของเรื่องจะมีคำถามเพื่อจะได้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้
2. หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ได้เท่ากับ 83.00/85.00 จึงยอมรับประสิทธิภาพของนวัตกรรม
3. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า หนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) มีเนื้อหาสอดคล้องกับการสร้าง อยู่ในระดับ 1.00 หมายถึงสอดคล้องร้อยละ 100 และการประเมินคุณภาพของหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{X} = 4.89$)
4. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.89$)
5. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.85$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุดวิถีชีวิตล้านนา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม (5 เรื่อง) ประกอบด้วย เล่มที่ 1. มินตำพ่อโลก เล่มที่ 2. กิ่นแบกแต่งงาน เล่มที่ 3. บวชลูกแก้ว เล่มที่ 4. หมอเมือง และเล่มที่ 5. ชีวิตคักต้าย เป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม เนื้อหาเป็นบทสนทนาประกอบการบรรยายแบบร้อยแก้ว และมีแทรกภาษาล้านนาและมีคำศัพท์เพื่อแปลความหมายล้านนาและคำศัพท์ที่ยาก ในส่วนท้ายของเรื่องจะมีคำถามเพื่อจะได้ทดสอบความสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทกานต์ ลิทธิราช

(2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างหนังสือนิทานภาพจากวรรณกรรมคร่าวขอ เรื่องนกกระ จาบ ผล ปรากฏว่า หนังสือนิทานภาพจากวรรณกรรมคร่าวขอเรื่อง นกกระจาบ มีคุณค่าอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชา วรรณกรรมล้านนาและนักเรียนที่มีต่อหนังสือนิทานภาพในด้านส่วนประกอบ ด้านเนื้อเรื่อง ด้าน ความรู้จากหนังสือนิทานภาพและด้านการนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมาก

2. ประสิทธิภาพของหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 อยู่ในระดับ 83.00/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ที่สร้างขึ้นได้มีการตรวจสอบเนื้อหาทั้งด้านภาษาไทย จากอาจารย์ที่ปรึกษา ผ่านการตรวจ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งการทดลองทุกครั้งได้นำผลและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและ พัฒนาเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งต่อไป การทดลองใช้ พร้อมกับพัฒนาไปด้วย จึงส่งผลให้หนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ เล็กน้อย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา แสนเกษม และคณะ (2548) ได้พัฒนา หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” มีประสิทธิภาพ 84.84/85.93 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการอ่านอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการสำรวจ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มี ต่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญ จังหวัดพิษณุโลก” พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้จุฑารัตน์ อ่วมแก้ว และคณะ (2551) ได้พัฒนาหนังสือ อ่านเพิ่มเติมด้วยบทร้อยกรองเรื่อง “รู้จักเมืองพรหม” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีผลประสิทธิภาพอยู่ในระดับ 84.3/86.53 ตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วยบทร้อย กรองเรื่อง “รู้จักเมืองพรหม” ผลการพัฒนาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปีต่อมา กชกร ภักดี และคณะ (2552) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติ ในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดตาก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา ปรากฏว่า หนังสือเพิ่มเติมนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.60/83.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ดังนั้น หนังสือเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการพัฒนาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติ ในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดตาก” สูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เจ็น เก็มตู้ (2552) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวเวียดนาม

เรื่อง วันสำคัญของไทย ได้แก่ วันสงกรานต์ วันพืชมงคล วันเข้าพรรษา วันลอยกระทงและวันพ่อแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 87.90/84.00 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียนชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวเวียดนาม เรื่องวันสำคัญ สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า หนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) มีเนื้อหาสอดคล้องกับการสร้าง อยู่ในระดับ 1.00 หมายถึงสอดคล้อง ร้อยละ 100 และการประเมินคุณภาพของหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{X} = 4.89$) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) พบว่า ในภาพรวม มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.89$) และความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.85$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปเล่มของหนังสือมีความแข็งแรง สีต้นสวยงามน่าสนใจมากกว่าหนังสือเรียน เนื้อหาเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวแต่ไม่มีใครที่รู้จักจริง ไม่มีใครเล่าน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านรักการอ่านแล้วทำให้เกิดการพัฒนาด้านภาษามากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ได้สอดคล้องกับ คะเน็งนิงไซชโยและคณะ (2549) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดกำแพงเพชร” โดยใช้แนวคิดเส้นเล่าเรื่อง (Storyline) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดกำแพงเพชร” โดยใช้แนวคิดเส้นเล่าเรื่อง (Storyline) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.00/85.83 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดกำแพงเพชร” พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และจรรยาพรณ เทพศรีเมือง (2554) ได้สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาปรากฏว่า 1. ได้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีคุณภาพในระดับดี 2. ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้านความคิดเห็นพบว่าผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีความเห็นว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยเล่มนี้มีประโยชน์ มีความเหมาะสมดีและสนองความต้องการของพวกเขาได้ 3. ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยจากหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยในระดับดี

นอกจากนี้ ชุติสรา ตำราญ (2555) ได้สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่อง “ประเพณีสำคัญของไทย สำหรับชาวต่างประเทศที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยในระดับ เกรด 6-7 ของโรงเรียนนานาชาติ ผลการศึกษาปรากฏว่า หนังสือเสริมประสบการณ์นี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.31/93.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ ผ่านเกณฑ์เฉพาะทางที่ทางโรงเรียนนานาชาติกำหนดไว้คือ ร้อยละ 60 ทุกคน ด้านความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ อยู่ในระดับดี ส่วนความพึงพอใจผู้เรียนชาวต่างชาติที่มีต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ มีทุกด้านอยู่ในระดับดี ผลงานวิจัยล่าสุด พัทรินทร์ กุลกิตติโกวิท (2555) ได้สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง มาตราแม่ ก กา และมาตราตัวสะกดในภาษาไทย ผลการศึกษาปรากฏว่า หนังสือเสริมประสบการณ์นี้มีประสิทธิภาพได้หนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทยที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับบทเรียนในหลักสูตรเป็นอย่างมาก และมีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.27/84.10$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 แสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ ครูทุกคนและนักเรียนส่วนใหญ่ต่างก็มีความพึงพอใจต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ ฯ ที่สร้างส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามจุดประสงค์ และสมมติฐาน 3 ข้อที่ว่าหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ตามหลักการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ที่ผู้วิจัยสร้าง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3. นักเรียนและครูผู้สอนภาษาไทยที่ใช้หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างมีความคิดเห็นต่อหนังสืออยู่ในระดับดี ได้รับผลสำเร็จทุกประการทำให้ผู้วิจัยได้คำตอบว่า หนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) ที่ผู้วิจัยสร้างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ผลการประเมินคุณภาพหนังสือ 5 เล่ม (5 เรื่อง) โดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก ความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่ใช้หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ ชุติวินิจิวิตถานา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดีมาก แต่ถ้าผู้อ่านเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามที่นักจิตวิทยาศึกษาไว้เช่น เด็กระดับอายุ 11 – 14 ปี ผู้วิจัยอาจจะลดมาตรฐานการสร้างหนังสือลงไปได้อีก 1 ระดับ (ระดับ 6 – 11 ปี) ในด้านรูปภาพ ตัวอักษร ข้อความหรือประโยค

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประทับใจหรือเกิดแรงบันดาลใจ คือ การให้ความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์หรือคณะครูภาษาไทยทั้งในและนอกโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนให้คำชี้แนะดีมาก รวมทั้งคณะครู ผู้บริหารและนักเรียนที่เป็นประชากรทั้ง 4 แห่งให้ความอนุเคราะห์ในการให้เด็กร่วมมือในการทำกิจกรรม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและช่วยอธิบายการทำกิจกรรมให้เด็กในโรงเรียนที่ทำกิจกรรมดีมาก รวมทั้งนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำ

การสอนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรเป็นคนที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้สูงอายุในชุมชนที่ร่วมให้ข้อมูลในการจัดสร้างหนังสือ ผู้วาดรูปและระบายสีก็ช่วยเติมเต็มในส่วนที่ผู้วิจัยได้หลงลืมทั้งในด้านเนื้อหาและรายละเอียดต่างๆ และที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้เลยคือบุคคลในครอบครัวทุกคนช่วยเป็นแรงกระตุ้นในการทำงาน การบริการไปติดต่อประสานงาน อาหาร การให้กำลังใจ และบุคคลที่สำคัญที่เป็นแรงบันดาลใจสูงสุด คือท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่านเป็นคุณครูที่ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ทำให้คำชี้แนะในทุก ๆ ด้าน เป็นกำลังใจ เป็นเปลวเทียนที่คอยให้คำชี้แนะแนวทางในการทำงานจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า หนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย 5 เล่ม (5 เรื่อง) มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสามารถเป็นสื่อการเรียนรู้เสริม เพื่อเพิ่มประสบการณ์โดยผู้อ่านสามารถนำมาศึกษาได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และทุกโอกาส
2. ในการสร้างหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ครั้งต่อไป ควรประยุกต์หรือสร้างสรรค์งานอย่างหลากหลายรูปแบบ เช่น อาจเปลี่ยนภาพจากการวาดภาพการ์ตูนเป็นภาพถ่ายหรือเปลี่ยนคำบรรยายมาเป็นบทร้อยกรอง(คำคล้องจอง)
3. ผู้วิจัยอาจจะพัฒนาแบบฝึกหัดท้ายเล่มให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้อ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรส่งเสริมให้มีหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย ชุดวิถีชีวิตล้านนา เรื่องประเพณีความเชื่อ เรื่องเกี่ยวกับอาหาร วันสำคัญ การแต่งกาย พิธี ของใช้ ฯลฯ ไว้ในโรงเรียน ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัย สถาบันสอนภาษา วัด สถานที่ราชการหรือหอประชุมหมู่บ้านทุกภาคของประเทศไทย สถานกงสุล เพื่อให้คนภาคต่างๆ ชาวต่างประเทศได้ศึกษาและเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและเจตนาที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง และเพื่อช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมของท้องถิ่นของไทยและล้านนาต่อไป
2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้สื่อที่เป็นหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย กับสื่อการสอนประเภทอื่น ๆ

3. ควรวิจัยและพัฒนาหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทย สำหรับชาวต่างประเทศ ในเนื้อหาด้านอื่น ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหนังสือการ์ตูนเสริมประสบการณ์ทางภาษาไทยหรือหนังสืออ่านนอกเวลาต่อไป

